

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

«Допущено до захисту»
завідуючого кафедрою
_____ Р. Пильнік
« ____ » _____ 2024р.

Реєстраційний № _____
« ____ » _____ 2024 р.

**СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ В ТЕХНІЦІ
ЦИФРОВОГО ЖИВОПИСУ**

Кваліфікаційна робота (проект)
студентки групи ОМ-20
ступеня вищої освіти «бакалавр»
спеціальності 014.12 Середня освіта
(Образотворче мистецтво)

Федоренко Дар'ї Григорівни

Керівник: старший викладач

Труфкін Анатолій Дем'янович

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS_Кількість балів Голова

ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____

_____

(підпис) (прізвище, ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Федоренко Дар'я Григорівна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ	7
1.1. Кваліфікаційна характеристика сюжетно-тематичного жанру: термінологія , види та типи	7
1.2. Історія становлення та розвитку європейського сюжетно- тематичного живопису та символізму (кінець ХІХ початок ХХ століття).....	9
1.3. Еволюція українського сюжетно-тематичного живопису (кінець ХІХ початок ХХІ століття).....	12
Висновки до розділу 1	13
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ЖИВОПИСУ	15
2.1. Формування ідеї кваліфікаційної роботи та сюжетно – тематичної композиції твору.....	15
2.2. Підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції	18
2.3. Послідовне виконання живописного твору в матеріалі	22
Висновки до розділу 2.....	26
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ.....	29
ДОДАТКИ	32
Додаток А.....	32
Додаток Б	44

ВСТУП

Актуальність. У сучасному світі, охопленому стрімким розвитком технологій, цифровий живопис стає не лише мистецтвом, але й платформою для вираження ідей, емоцій та концепцій у новому форматі. В контексті цифрової культури, де візуальність відіграє важливу роль, дослідження сюжетно-тематичної композиції у цифровому живописі має особливу актуальність.

Сюжетно-тематична композиція в цифровому живописі відкриває широкі можливості для митців у вираженні своїх ідей та поглядів. Вона дозволяє створювати мистецькі твори, що не лише вражають візуально, але й мають глибокий зміст та потужний емоційний вплив. Оскільки цифровий живопис стає все більш популярним і доступним, вивчення його сюжетно-тематичної композиції стає важливим кроком у розумінні та аналізі сучасного мистецтва[7].

Поглиблене дослідження даної теми не лише дозволить краще зрозуміти специфіку цифрового живопису, але й виявить нові шляхи для творчості та інновацій. Розкриття секретів сюжетно-тематичної композиції у цифровому живописі відкриває нові перспективи для мистецької творчості, а також сприяє розвитку цифрової культури у цілому.

Серед визначених дослідників художнього аспекту, що активно досліджували сюжетно-тематичну композицію у мистецтві, Ернст Гомбріх, Лев Виготський та Майкл Бактін є ключовими постатями. Наприклад, Гомбріх підкреслював, що сюжет є одним з найсуттєвіших елементів мистецтва, який утворює зв'язок між творцем і глядачем, передаючи емоції та ідеї через художню форму. Відмінно від нього, Виготський виділяв сюжет як механізм, що активує уяву і спонукає до активної участі глядача у сприйнятті твору. Бактін, у свою чергу, звертав увагу на багато голосність літературного твору через сюжетну композицію, яка розкриває діалогічну природу тексту, де різні персонажі взаємодіють і впливають один на одного, створюючи комплексну структуру[5].

Мета кваліфікаційної роботи – на основі теоретичного дослідження сюжетно-тематичної композиції та її значення в мистецтві створити роботу «Очікування» за допомогою виражальних засобів цифрового живопису.

Відповідно до поставленої мети сформовано такі завдання:

1. Аналіз наукової та публіцистичної літератури на тему сюжетно – тематичної композиції.
2. Визначення видів та типів сюжетно-тематичного жанру в живописі. Окреслення основних понять, що стосуються сюжетно-тематичної композиції, та їх класифікація.
3. Проаналізувати стан європейського (кінець XIX початок XX) та українського пейзажного сюжетно-тематичного живопису (кінець XIX – на початку XXI століття).
4. Розробити пошуковий матеріал до тематичної композиції «Очікування».
5. Формулювання висновків щодо значення сюжетно-тематичної композиції в живопису, виявлення тенденцій її розвитку та перспектив в сучасному мистецтві.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є виконаний живописний твір та його художні особливості у образотворчому мистецтві засобами цифрового живопису.

Предметом кваліфікаційної роботи є створення сюжетно-тематичної композиції та передача стану портретного зображення і оздоблення образотворчими засобами цифрового живопису.

Хронологічні межі кваліфікаційної роботи окреслені XIX – початком XXI ст., проте витoki та порівняльні характеристики пейзажу стосуються творчої практики художників і мистецьких реалій попередніх століть.

Методи кваліфікаційної роботи – аналіз і синтез літературних джерел, узагальнення; метод порівняння; зображальний метод; метод об'ємно-просторового зображення; метод асоціативного відображення; технічний, метод аналітичного зображення природи.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у поглибленні наявних знань про ідейні особливості художнього втілення митцями. Робота має розроблені навчально-методичні матеріали, що можуть бути корисними у подальшій розробці занять з композиції, питань мистецтвознавчого напрямку, підготовці лекцій з історії мистецтва, практичних занять з живопису в системі художніх навчальних закладів України.

Структура: пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел – (позицій). Додатків (додаток А – ілюстрації мистецтвознавчих творів; додаток Б – ілюстрації до практичної частини; Обсяг основної частини роботи становить 28 сторінок, загальний обсяг – сторінок 44 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

1.1. Кваліфікаційна характеристика сюжетно-тематичного жанру: термінологія , види та типи

Візуальне мистецтво, відоме також як образотворче мистецтво, охоплює широкий спектр мистецьких методів і матеріалів, які використовуються для створення образів, включаючи живопис, графіку, скульптуру, фотографію, кінематографію та інші форми.

Сюжетно-тематичний жанр візуального мистецтва визначається змістом твору, що може включати різноманітні теми, від пейзажів і натюрмортів до портретів і історичних сцен. Цей жанр може бути відтворювальним або абстрактним. Відтворювальний сюжетно-тематичний жанр передбачає зображення об'єктів та сцен, пов'язаних з реальним світом, такі як пейзажі, натюрморти, портрети, історичні та релігійні сюжети. Абстрактний жанр відображає ідеї та концепції, не пов'язані з відтворенням реального світу, як, наприклад, абстрактний експресіонізм, кубізм та сюрреалізм[6].

Різні види та типи сюжетно-тематичного жанру включають історичну, релігійну, портретну, натюрмортну, пейзажну, мариністичну та жанрову тематику. Кожна з цих тематик розкриває свої концептуальні ідеї. Наприклад, історична тематика відображає події та персонажів історії, тоді як релігійна тематика пов'язана з символами та іконографією. Портретна тема передбачає зображення конкретних осіб або груп людей. Натюрмортна тема демонструє різні предмети, такі як фрукти, квіти та посуд, зазвичай у спокійній атмосфері.

При обговоренні різноманітності жанрових тематик важливо враховувати, що техніка виконання твору є невід'ємною складовою. Кожен жанр може бути реалізований за допомогою різних технік та матеріалів. Наприклад, пейзаж може бути створений олійними фарбами на полотні, відтворений за допомогою фотографії або складатися зі скляних елементів у вітражі. Це аспект, на який варто звернути увагу при створенні сюжетно-тематичних композицій[3].

Крім того, сюжетно-тематична композиція включає різні елементи, які взаємодіють між собою, такі як форма, колір, світло, тінь, лінія та текстура. Один з основних теоретичних принципів - баланс, який забезпечує візуальну гармонію і рівновагу. Інші принципи, такі як єдність, контраст і ритм, також важливі для створення якісних композицій. Ці принципи сприяють цілісності твору та роблять його більш привабливим для глядача.

У створенні сюжетно-тематичної композиції, на нашу думку, важливо враховувати кілька аспектів:

1. Ідея та концепція твору: Чітко сформульована ідея та концепція допомагають зосередитися на головному повідомленні твору та передати його ефективно.

2. Композиція: Вона є способом організації елементів твору, що повинна бути логічною та цілісною для передачі сенсу та настрою зображення.

3. Кольорове рішення: Вибір кольорів повинен відповідати концепції та настрою твору, передаючи емоційний заряд і створюючи певний настрій у глядача.

4. Візуальні ефекти: Світло, тінь, текстура, форма, масштаб інші візуальні елементи також можуть передавати настрій та емоції твору.

5. Використання технік та матеріалів: Важливо використовувати техніки та матеріали, які найефективніше передають ідеї та концепцію твору.

6. Розташування елементів на площині: Це повинно бути таким, щоб створювалася логічна та збалансована композиція.

7. Сюжетна лінія: Має бути зрозумілою та логічною, щоб глядач міг легко розібратися в тому, що відбувається на творі.

Розглядаючи ці аспекти, варто зазначити і сам розподіл у композиції за типами та видами. Наприклад, у сюжетно-тематичній композиції можна виділити такі типи та види: пейзажну, портретну, жанрову композиції тощо.

Ці типи та види не є жорсткими рамками, а складають лише загальну класифікацію творів мистецтва за їх тематикою та зображувальними засобами[3].

Методологічні принципи сюжетно-тематичної композиції візуального мистецтва включають такі аспекти, як аналіз, планування та виконання твору.

Аналіз - перший етап процесу створення твору. Це дослідження теми, концепції, ідей та інших аспектів, що пов'язані з твором, щоб зрозуміти, які елементи візуального мистецтва потрібні для передачі певної ідеї або настрою.

Планування - другий етап. Тут художник розробляє концепцію, вибирає елементи твору, визначає композицію та розташування елементів. Це допомагає зробити дослідження та вибрати найбільш ефективний спосіб передачі ідеї через візуальні елементи.

Виконання – це третій етап процесу створення твору, коли художник переносе свої ідеї у реальність, використовуючи різноманітні матеріали та техніки. На цьому етапі художник працює з кольором, світлом, тінню, текстурою та іншими елементами візуального мистецтва.

Отже, теоретичні та методологічні принципи сюжетно-тематичної композиції візуального мистецтва допомагають художнику створювати твори, що ефективно передають його ідеї та настрої. Важливо, щоб сюжетно-тематична композиція була логічною, співвідносною та цілісною, та звертати увагу на аудиторію, спрямовуючи твори таким чином, щоб вони ефективно впливали на глядачів, передавали певний емоційний заряд, змушували думати та відчувати. Сюжетно-тематична композиція в образотворчому мистецтві є складною системою взаємодії різних елементів твору з метою передачі певної ідеї, настрою або повідомлення глядачу[7].

1.2. Історія становлення та розвитку європейського сюжетно- тематичного живопису та символізму (кінець XIX початок XX століття)

У кінці XIX та на початку XX століття сюжетно-тематичний живопис та символізм стали важливою складовою європейської мистецької традиції, що пройшли значні зміни через нові відкриття у науці, технічний прогрес та зміни в суспільстві. Саме в цей період мистецтво зосереджувалося на нових реаліях життя та внутрішніх світах героїв, використовуючи історичні, біблійні, та міфологічні сюжети, а також портрети.

Основна мета живопису полягала у передачі не лише зовнішньої привабливості, а й внутрішніх почуттів та емоцій персонажів. У той же час символізм, виникнувши як реакція на реалізм та імпресіонізм, поклав основний акцент на внутрішньому світі людини, використовуючи символічні елементи та метафори для передачі глибоких думок та почуттів. У цьому контексті сюжетно-тематичний живопис пережив значні трансформації, а також митці експериментували з новими техніками та матеріалами, зокрема використанням фотографії та елементами модернізму. Ці напрями мистецтва відображали різноманітні емоції та стани людини, такі як тривога, депресія, радість та задоволення, надаючи складним символічним елементам та метафорам особливе значення для вираження своїх концепцій[7].

Вони вважали, що символічний живопис має відображати духовність, містику та внутрішній світ людини. Усі ці зміни та нові тенденції в сюжетно-тематичному живописі і символізмі привели до виникнення нових художніх напрямків та течій, які стали впливовими на мистецтво наступних поколінь. В кінці XIX та на початку XX століття у європейському живописі відбувалися значні інновації, які пов'язані зі зміною підходу до творення мистецтва і відмовою від класичних канонів. У цей період формувалися нові напрями та стилі, такі як символізм, постімпресіонізм, експресіонізм, фовізм тощо. Кожен з цих напрямків мав свої особливості та характерні риси, проте всі вони мали спільну рису – бажання виразити почуття та емоції, а не просто відтворити об'єкт у своїй реалістичній формі. Сюжетно-тематичний напрям у мистецтві визначається зображенням конкретних сюжетів та тем у творах мистецтва, у цьому напрямку митець намагається передати певну історію, подію, емоції або

ідею через образи, які він створює. Можна сказати, що у XIX-XX століттях було багато мистецьких напрямків, що використовували сюжетно-тематичну лінію, наприклад:

1. **Романтизм** - цей напрям передавав почуття любові, жалю, туги та інших емоцій через зображення пейзажів, історичних подій, релігійних сюжетів та портретів. Наприклад, твір Франсиско де Гойя "Колос".

2. **Реалізм** - цей напрям відображав реальний світ та намагався передати його через зображення людей, їхніх проблем та життя. Прикладами можуть бути роботи Жан-Франсуа Мілля, такі як "Відпочинок збирачів урожаю", або Густава Курбе "Жінка в гамаку з дитиною".

3. **Імпресіонізм** - у цьому напрямі митець намагався передати враження від кольорів, світла та атмосфери. Твори таких художників, як Клод Моне, Едгар Дега та П'єр Огюст Ренуар, є яскравими прикладами імпресіонізму.

4. **Експресіонізм** - цей напрям передавав емоції та почуття через зображення людей та ландшафтів за допомогою яскравих кольорів та контрастів. Роботи Едварда Мунка, зокрема "Ревнощі", є типовими для цього напрямку.

5. **Сюрреалізм** - у цьому напрямі художники відображали світ фантазій та підсвідомості через незвичайні образи. Сальвадор Далі і його твір "Портрет Гали з двома реберцями ягнят, що балансують на її плечі" є одним з прикладів сюрреалізму.

6. **Модернізм** - у цьому напрямку митець експериментує з формами та техніками, намагаючись передати світ своїм власним баченням. "Сон" Пабло Пікассо є типовим прикладом модернізму.

Ці мистецькі напрями використовували сюжетно-тематичну лінію, щоб передати свої ідеї та почуття через зображення різних сюжетів та тем (Рис. А.1.1-2.). Кожен твір мав свою власну інтерпретацію та унікальність. Таким чином, сюжетно-тематичний живопис та символізм відіграли важливу роль у розвитку європейської мистецької традиції [10].

1.3. .Еволюція українського сюжетно-тематичного живопису (кінець XIX початок XXI століття)

Українські сюжети, що відображали історію, традиції, повсякденне життя та пейзажі України. Вони зображували національні героїчні події, фольклорні мотиви, козацькі епопеї, селянське господарство, а також відображали красу української природи. У цьому контексті українські художники намагалися підтримувати та відновлювати національну ідентичність через образи та сюжети в їхніх творах. Національний сюжетно-тематичний живопис став важливим елементом українського культурного відродження та відображав багатогранність української душі та ідентичності[8].

Українські художники у другій половині XIX і на початку XX століття активно використовували сюжетно-тематичний живопис для відтворення життя, культури та історії свого народу. Зокрема, їхні картини були пронизані символікою та відображали українські мотиви та фольклор. Передовсім художники як Микола Пимоненко, Аркадій Рядський, Іван Труш та інші втілювали ці ідеї у своїх творах. У 20-х роках XX століття українське мистецтво відчуло вплив авангардного напрямку, що призвело до експериментів з формою та кольором (Рис.А.1.4-6). Проте, після Другої світової війни, український сюжетно-тематичний живопис переважно віддавав перевагу соцреалізму. У 60-70-х роках XX століття творчість художників, таких як Сергій Григор'єв, Віктор Зарецький, Іван Марчук та інші, продовжувала розвивати український сюжетно-тематичний живопис, відображаючи національні мотиви та ідентичність[5].

Український сюжетно-тематичний живопис у XX столітті був відображенням різних епох та суспільних реалій, а також наслідком впливу європейських тенденцій та унікальних особливостей національної культури. У сучасний період ця традиція продовжує розвиватися, адаптуючись до вимог технологічного світу. Одним із нових напрямків стало цифрове мистецтво, яке відкриває широкі можливості для експериментів з формами, кольорами та технікою. Цифрові художники використовують сучасні технології та програми для створення своїх творів, а також впроваджують інноваційні підходи до

візуалізації ідей. Таким чином, сучасний український сюжетно-тематичний живопис відображає не лише традиційні мотиви та теми, а й відкриває нові перспективи для творчості та виразності[13].

Нове напрямки сучасного українського сюжетно-тематичного живопису охоплюють також цифровий живопис. Ця форма мистецтва відкриває безмежні можливості для творчого виразу, використовуючи комп'ютерні програми та спеціальні графічні планшети. Цифрові художники можуть експериментувати з текстурами, кольорами та формами без обмежень, що дозволяє їм створювати унікальні та інноваційні твори (Рис.А.1.7-9).. Цей напрямок відображає не лише сучасність українського мистецтва, а й його відкриття до нових технологій та творчих підходів. Цифровий живопис може включати в себе різноманітні стилі та теми, розширюючи спектр можливостей для вираження ідей та емоцій[12].

Український сюжетно-тематичний живопис у ХХ столітті відображував багатогранність та розвиток національної мистецької традиції. Він віддзеркалював епохи, історичні та суспільні зміни, від ідеалізації українського життя до соцреалістичних тенденцій під впливом радянської ідеології. Однак, навіть у складних періодах, художники не втрачали зв'язку з культурними коренями та національною спадщиною. У сучасному українському сюжетно-тематичному живописі відчутний рух до експериментації з технікою, формою та використанням новітніх технологій, що свідчить про постійний розвиток і творчий потенціал українських митців[27].

Висновок до розділу 1

У сучасному світі розвиток технологій змінює підходи до створення мистецтва, зокрема через використання новітніх засобів образотворчого мистецтва, таких як цифровий живопис. Ця форма мистецтва відкриває широкі можливості для художників у розкритті сюжетно-тематичних композицій.

По-перше, цифровий живопис дозволяє зробити процес створення більш ефективним і доступним. Використання цифрових інструментів

дозволяє художникам експериментувати з кольорами, текстурами та композицією без необхідності великої кількості матеріалів та засобів.

По-друге, цифровий живопис дає безмежні можливості для творчої експресії. Художники можуть використовувати різноманітні техніки і ефекти, які дозволяють передати свої ідеї та емоції більш точно та виразно.

По-третє, цифровий живопис відкриває шлях для новаторських підходів у створенні мистецтва. Завдяки цифровим технологіям художники можуть експериментувати з нестандартними формами та стилями, що сприяє розвитку та вдосконаленню мистецької культури.

Таким чином, використання цифрового живопису у сучасному мистецтві є важливим та цікавим напрямком, що дозволяє художникам розкривати сюжетно-тематичні композиції за допомогою новітніх технологій та творчого підходу.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВОГО ЖИВОПИСУ

2.1. Формування ідеї кваліфікаційної роботи та сюжетно – тематичної композиції твору

Творчі люди часто черпають натхнення з власних емоцій та переживань, а також з бажання висловити щось важливе і значуще для себе, людей і світу в цілому. У даній роботі, творча ідея виникла з прагнення передати і зобразити єдність протилежностей, що є важливою частиною української культури та історії.

Все почалося з перших начерків, на яких зображено переплетені сонце і місяць. Це символізувало єдність дня і ночі, світла і темряви, добра і зла. Проте, у процесі розвитку ідеї та враховуючи нинішні реалії, пов'язані з війною в Україні, стало зрозуміло, що цей символ може набувати глибшого змісту і відображати традиції та сутність українського народу.

Україна має багату історію з багатьма важкими періодами, включно з війною з агресором, яка триває зараз. У цьому контексті, сонце і місяць можуть слугувати символами, що відображають надію та біль, які щоденно переживає український народ. Українці стикаються з реальністю, де щодня відчувають біль від усіх жахливих подій: втрати близьких внаслідок обстрілів, новин про наслідки ракетних ударів. Навіть якщо жертви цих подій їм не знайомі, українці все одно відчувають біль втрати, несправедливості та жаху від того, що відбувається. Водночас вони живуть з надією на краще майбутнє, на перемогу та встановлення справедливості[11].

Цілком зрозуміло, що війна і зміни, які відбуваються в Україні, створюють безліч викликів та перешкод. Проте українці продовжують жити і працювати з надією на краще майбутнє. Ця надія є однією з найважливіших складових української ідентичності, і народ готовий робити усе можливе, щоб зберегти свою незалежність і свободу.

Ці думки надихнули на створення композиції "Очікування". У цій роботі ми зобразили сучасний побут українців через образи хлопця і дівчини (Рис. Б.2.1-4). Вони символізують протилежність, але водночас і єдність, яка так характерна для нашого народу. Хлопець у композиції уособлює силу, мужність і відвагу – якості, які потрібні для захисту і боротьби. Він виступає як символ стійкості та непохитності українського духу. Дівчина, зі свого боку, уособлює ніжність, турботу і підтримку. Вона є символом надії, внутрішньої сили і затишку, який здатен зберегти родинне тепло навіть у найскладніші часи [9].

Основна ідея цієї композиції полягає в тому, як різні люди з різними долями об'єднуються, створюючи єдине ціле. Незважаючи на їхні відмінності, вони доповнюють одне одного, формуючи гармонію. Це відображає не лише особисті взаємини, але й ширше суспільне єднання, яке дозволяє нам долати труднощі та спільно працювати на благо майбутнього.

У сюжеті картини хлопець терпляче чекає, поки дівчина збереться, що символізує терпіння і готовність підтримати один одного. Така сцена з повсякденного життя є метафорою того, як українці, незважаючи на всі виклики, продовжують вірити у краще майбутнє і підтримувати один одного. Вона нагадує про те, що навіть у найтемніші часи, коли здається, що все втрачено, завжди є місце для світла, надії та спільних зусиль задля досягнення кращого завтра.

Ініціативність та підприємливість українців не дозволяють їм здатися перед труднощами. Навпаки, вони продовжують боротися з викликами і роблять усе можливе, щоб покращити ситуацію. Більшість українців докладають значних зусиль, щоб змінити своє життя на краще, незважаючи на перешкоди.

Навіть у найважчі моменти, коли здається, що все втрачено, українці не втрачають надії і прагнення досягти кращих результатів. Ця здатність до відновлення і стійкість є необхідною для подальшого розвитку та зміцнення України як держави. Українці вірять, що надія на краще майбутнє — це не просто побажання, а міцна віра, яка допомагає їм рухатися вперед до світлого завтра.

Ця концепція була основою для створення композиції "Очікування". Цим ми хотіли показати біль, надію та стійкість українців, які, незважаючи на труднощі, продовжують вірити у краще майбутнє. За допомогою цифрового живопису візуалізували ці художні образи[4].

У процесі роботи над цією ідеєю, ми зосередилися на сутності та традиціях українського народу, зображуючи їх у малюнку за допомогою символіки. Ми використовували цифрову живопис, щоб зберегти деталі і створити точний образ.

Для створення цього малюнка ми дослідили різноманітні символи та традиції українського народу та його побуту, включаючи вишиванки та народні мотиви, але і також намагалися передати цю сцену через призму сучасності.

Реалізуючи композицію, ми використовували програму Krita та різноманітні інструменти цієї програми, що дозволило мені створити детальну концепцію. Ця робота має передати глибокі емоції та переживання українців, їхню надію і стійкість в умовах війни.

Ініціативність та підприємливість українців не дозволяють їм здаватися перед труднощами. Навпаки, вони продовжують боротися з викликами та роблять усе можливе, щоб покращити ситуацію. Більшість українців докладають значних зусиль, щоб змінити своє життя на краще, незважаючи на перешкоди[2].

Навіть у найважчі моменти, коли здається, що все втрачено, українці не втрачають надії і прагнення досягти кращих результатів. Ця здатність до відновлення і стійкість є необхідною для подальшого розвитку та зміцнення України як держави. Українці вірять, що надія на краще майбутнє — це не просто побажання, а міцна віра, яка допомагає їм рухатися вперед до світлого завтра.

Ця концепція була основою для створення моєї композиції "Очікування". Ми хотіли показати біль, надію та стійкість українців, які, незважаючи на труднощі, продовжують вірити у краще майбутнє. За допомогою цифрового живопису візуалізували ці художні образи.

Ми витратили багато часу на розробку концепції, підбір правильних кольорів та деталей(Рис.Б.2.5-6). У цій роботі ми поєднали свої знання в області

мистецтва зі своїм інтересом до історії та культури мого народу. Використання цифрової графіки дозволяє створити композицію, яку можна використовувати на різних носіях: цифрових гаджетах, плакатах, футболках, книжкових обкладинках та інших форматах[1].

Загалом, творча ідея зосереджена на передачі провідних почуттів, які зараз переживає український народ. Ми сподіваємось, що наше робота стане важливим символом єдності та ідентичності для українців і надихне людей на думку, що навіть у найтемніші часи завжди є світло надії. Як світло не може існувати без темряви, так і поруч із темрявою завжди буде світло.

2.2. Підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції

Підготовчий етап до створення сюжетно-тематичної композиції "Очікування" був ключовим для втілення задуму та забезпечення успішної реалізації ідеї. Цей етап включав кілька важливих кроків, які дозволили детально опрацювати концепцію та створити композицію, що відповідає художньому баченню автора.

Під час першого кроку, а саме детального вивчення теми та історичного контексту, авторка глибоко поглибилася у світ української культури, розкриваючи її народні традиції та символіку. Цей етап був ключовим, оскільки він встановив фундамент для подальшої роботи над композицією.

Авторка досліджувала різноманітні аспекти української культури, зокрема народні звичаї, обряди та обрядові символи, щоб отримати глибше розуміння того, як вони можуть бути втілені у художній роботі. Особлива увага приділялася вивченню символіки сонця і місяця в українській міфології. Ці символи, які втілюють єдність дня і ночі, світла і темряви, були важливими для розуміння глибинного змісту та сутності української культури[14].

Дослідження символіки сонця і місяця дозволило авторці краще усвідомити, як вони можуть бути використані для передачі ідеї єдності протилежностей у її композиції. Вони стали не лише джерелом натхнення, а й

ключовим елементом у створенні образів хлопця і дівчини, які символізують цю єдність.

Під час дослідження теми та історичного контексту, авторка також прагнула врахувати сучасні реалії і втілити їх у своїй композиції. Вона розуміла, що сучасний український народ живе в складний період історії, пов'язаний з війною та політичними напруженнями. Тому авторка ставила перед собою завдання не лише відтворити традиційні символи та образи, але й передати їх у контексті сучасності.

Авторка бажала, щоб її композиція "Очікування" відображала не лише давні традиції та символіку, а й стала віддзеркаленням сучасного життя українського народу. Таким чином, образи хлопця і дівчини стали не лише архетипічними символами, а й відображенням сучасних реалій, їхніх мрій, надій та внутрішніх переживань. Авторка прагнула, щоб її робота стала універсальною, здатною відобразити як традиційні цінності, так і сучасні виклики і боротьбу за краще майбутнє[15].

На основі зібраної інформації авторкою була розроблена концепція композиції "Очікування". Основною ідеєю цієї роботи стала спроба відобразити сучасний побут українців через образи хлопця і дівчини, які символізують протилежності, але водночас і єдність.

У цій композиції хлопець уособлює силу, мужність і відвагу, відображаючи тим самим внутрішню силу та стійкість українського народу. Його образ є символом твердості та витривалості у нинішніх складних умовах.

Дівчина, натомість, представляє ніжність, турботу і підтримку. Вона символізує важливість спілкування, підтримки та взаєморозуміння у суспільстві, а також потребу у взаємодії та співпраці[26].

Головною метою авторки було показати, як різні люди з різними долями об'єднуються, створюючи єдине ціле. Ця композиція відображає український дух, який виявляється у здатності народу переживати та подолати будь-які труднощі, зберігаючи при цьому свою надію та віру в майбутнє.

Під час пошуку візуальних референсів для втілення концепції композиції "Очікування" було проведено ретельний аналіз фотографій, картин, ілюстрацій та інших візуальних матеріалів. Ці референси відіграли ключову роль у формуванні образів хлопця і дівчини, а також у виборі кольорової гами та деталей композиції.

Спочатку було проведено дослідження візуальних матеріалів, що відображали українську культуру, традиції та образи. Це включало фотографії традиційного українського вбрання, народних ремесел, архітектурних пам'яток та інших культурних артефактів. Також були вивчені роботи українських художників, які відображали теми та мотиви, що були важливі для концепції[25].

Далі, на основі зібраних референсів, було визначено основні елементи, які будуть використані у фінальній роботі. Це включало обрання стилізованих образів хлопця і дівчини, вибір кольорової палітри, а також деталізацію композиції, таку як орнаменти, символіка та інші декоративні елементи.

В цілому, візуальні референси допомогли авторці чітко визначити напрямок та стиль своєї роботи, а також встановити основні елементи, які сприятимуть втіленню концепції композиції "Очікування".

Під час підготовки до створення композиції "Очікування" авторка приділяла особливу увагу підбору кольорової гами та деталей, оскільки це є важливим етапом у втіленні концепції роботи. Кольори мають відтворювати не лише загальну ідею, але й підкреслювати символічне значення образів, які використовуються в композиції[23].

Авторка витратила багато часу на експериментування з різними кольорами, спробуючи знайти ідеальне поєднання, яке б підкреслювало силу і ніжність, мужність і підтримку, притаманні українському народу. Вона враховувала значення кольорів у культурі та традиціях України, а також їх вплив на емоційний стан глядача[28].

Для підбору кольорової гами авторка використовувала яскраві та насичені тони, які символізують енергію, життєву силу та оптимізм. Вона також звертала

увагу на контрастність кольорів, щоб підкреслити протилежності, які уособлюються в образах хлопця і дівчини.

Щодо деталей, авторка уважно вибирала їх так, щоб вони відображали українську культуру та традиції. Вона використовувала різноманітні орнаменти, символи та народні мотиви, щоб додати глибини та автентичності образам.

У підсумку, підбір правильної кольорової гами та деталей відіграв важливу роль у створенні композиції "Очікування", допомігши авторці втілити свою концепцію та передати потужне символічне значення образів.

Для створення композиції "Очікування" авторка використовувала цифрові інструменти, зокрема програму Krita. Вибір цифрових засобів графіки дозволив їй ефективно реалізувати свої творчі ідеї та зберегти деталі образів.

Використання цифрових інструментів було ключовим для створення точного та детального образу, який відповідав задуму авторки. Завдяки цьому вона мала можливість працювати з різноманітними ефектами, текстурами та деталями, щоб досягти бажаного результату.

Інструменти цифрової графіки також надали авторці можливість експериментувати з композицією, кольорами та текстурами. Це було особливо важливо для створення гармонійного образу, який передавав б символічне значення хлопця та дівчини, їхню протилежність та єдність.

У підсумку, використання цифрових інструментів дало авторці можливість втілити свої творчі задуми та досягти бажаного естетичного і символічного ефекту у своїй композиції[16].

Перед тим, як перейти до фінального етапу роботи, авторка створила кілька ескізів та початкових начерків. Ці ескізи були важливим кроком у процесі розробки композиції "Очікування", оскільки вони допомогли візуалізувати концепцію та визначити основні елементи роботи.

Ескізи слугували основою для подальшої творчої роботи, дозволяючи авторці експериментувати з композицією, композицією, композицією та деталями. Вони також дозволили внести необхідні корективи та вдосконалити деталі перед тим, як перейти до створення фінальної версії композиції[21].

Такий підхід дозволив авторці систематично розглянути різні варіації образів хлопця і дівчини, їхньої позиції та виразу обличчя. Він також дав можливість перевірити співвідношення між різними елементами композиції та впевнитися, що обрані кольори та деталі гармонійно взаємодіють між собою.

У підсумку, ескізи та початкові начерки відіграли важливу роль у процесі створення композиції "Очікування", допомагаючи авторці увійти у творчий процес та реалізувати свою ідею з максимальною точністю та ефективністю.

Останнім етапом підготовки перед приступом до фінальної роботи над композицією "Очікування" була остаточна перевірка всіх деталей і концепції. Авторка звернулася до цього кроку з великою уважністю, щоб забезпечити відповідність всіх елементів задуму та їх гармонійне поєднання між собою.

Під час цієї фінальної перевірки авторка ще раз уважно оглянула всі аспекти композиції, включаючи позу і вираз обличчя героїв, їхні взаємодії, вибрану кольорову палітру та деталі. Вона переконувалася, що кожен елемент відповідає загальній концепції та передає задумані емоції та символіку[17].

Завдяки цій ретельній підготовці, авторка була впевнена в тому, що композиція "Очікування" відображає не лише сучасний побут українців, а й утілює глибокі емоції та символіку, які є важливими для українського народу.

2.3. Послідовне виконання живописного твору в матеріалі

Першим етапом у втіленні живописного твору було уважне обрання програмного забезпечення та інструментів, що найкраще підходять для передачі задуманої концепції та емоційної глибини композиції "Очікування". Авторка ретельно підбрала цифрові пензлі та палітри як основний засіб для малювання, оскільки вони відзначаються можливістю швидкого нанесення нових шарів та легким внесенням коректив. Крім того, цифровий живопис надає насиченість кольорам та дозволяє створювати різноманітні тони та відтінки.

Для створення текстур та додавання деталей авторка використала різноманітні цифрові пензлі різних форм та розмірів. Вони дозволили дотримуватися різних технік нанесення кольору, щоб передати не лише форму

та контур образів, а й створити відчуття різних текстур і поверхонь. Крім того, для мікро-деталізації та точкових акцентів було використано різні цифрові інструменти, що дозволило досягти виразності образів та підкреслити їхні деталі.

Після завершення підготовчого етапу авторка розпочала активну роботу над живописним твором. Спершу вона приступила до створення контурних малюнків, де визначила композицію та важливі елементи образів хлопця та дівчини. Поступово, шар за шаром, вона наносила кольори за допомогою цифрових інструментів, розробляючи деталі та надаючи образам глибину та виразність[22].

Авторка зосереджувалася на створенні живих та емоційно насичених образів, які відображали багатогранність українського побуту та внутрішній світ персонажів. Вона використовувала світлі та темні тони для підкреслення контрастів у їхніх характерах та станах душі. Кожен погляд, рух або жест були відтворені з особливою уважністю, з метою передати внутрішній стан та емоції персонажів.

Поступово твір набирав форму, а образи ставали все більш живими та реалістичними. Авторка пильно стежила за кожною деталлю, надаючи їм власну індивідуальність та виразність. Через цей творчий процес, вона прониклася глибокими емоціями та вдало втілила задуману ідею композиції "Очікування" на цифровому полотні[20].

В процесі роботи авторка приділяла особливу увагу вибору кольорової гами та освітленню, оскільки ці аспекти мали велике значення для передачі емоцій та атмосфери композиції "Очікування". Вона експериментувала з різними тонами та відтінками, щоб створити глибоку та насичену палітру, яка відображала не лише зображені образи, але й їхні внутрішні стани та настрої(Рис.Б.2.7).

Кольори були підібрані з урахуванням символічного значення кожного елемента композиції. Теплі та насичені тони відображали силу, енергію та відвагу, які властиві хлопцеві, тоді як ніжні та м'які відтінки підкреслювали ніжність, теплоту та спокій дівчини. Завдяки грамотному використанню

кольорів, авторка змогла підкреслити внутрішній світ персонажів та створити гармонійний образ.

Освітлення відіграло важливу роль у створенні настрою сцени. Через правильне розташування світлових джерел та використання тіней, авторка змогла підкреслити глибину та об'ємність образів, а також створити певну драматичність та загадковість у композиції. Ретельно оброблені світлові та тіньові ефекти додавали образам реалізму та виразності, поглиблюючи емоційне відображення сюжету.

Для надання реалістичності та виразності образам, авторка ретельно додавала деталі та текстури до свого живописного твору. Вона використовувала різноманітні техніки, включаючи шарування фарб, різні типи мазків, лінії та точкові акценти.

Шарування кольорів дозволяло створювати глибину та об'ємність у зображених об'єктах та фігурах. Завдяки різним типам цифрових інструментів, авторка змогла передати різні текстури та поверхні, такі як гладкість шкіри, м'якість тканин або грубість поверхонь (Рис.Б.2.8.). Лінії використовувалися для визначення контурів та деталей, підкреслення форм та об'ємів образів[24].

Точкові акценти додавали живості та реалістичності зображенню, створюючи ефект світлотіні, блиску та відблисків. Ці дрібні деталі доповнювали образи, роблячи їх більш живими та привабливими для очей глядача.

Кожна деталь та текстура були уважно обрані та ретельно виконані, щоб доповнити загальну концепцію твору та підкреслити його емоційну глибину.

Після завершення усіх етапів творчого процесу авторка приділила особливу увагу останнім дотриманням і додала фінальні штрихи до своєї роботи. Вона провела остаточний огляд твору, уточнила деякі деталі та вдосконалила контрастність та насиченість кольорів (Рис. Б.2.9.).

Під час фінальних штрихів авторка звернула увагу на кожен дрібниці, щоб переконатися, що кожен елемент відповідає її вихідній концепції та передає не лише зображені образи, але й їхні емоції та настрої. Вона вдосконалила деталі,

підсилила контраст і яскравість кольорів, створюючи більш виразні та емоційно насичені образи[18].

Фінальні штрихи допомогли довести роботу до завершення, створити образ, який повністю відповідає задуму авторки та виражає її творчу ідею з усією її емоційною глибиною (Рис.Б.2.10).

Висновок до розділу 2

У процесі створення цифрового живописного твору "Очікування" авторка пережила цілий шлях від вивчення теми до завершення фінальної роботи. Вона почала з глибокого аналізу української культури, народних традицій та символіки, намагаючись зрозуміти, як найкращим чином передати ідею єдності протилежностей через образи хлопця і дівчини. Цей етап включав у себе дослідження історичного контексту, особливостей народної міфології та символічного значення сонця і місяця.

Після цього наступним кроком був вибір програмного забезпечення та інструментів, що найкраще підходили для реалізації задуманої концепції. Авторка вибрала цифрові пензлі та палітри як основні засоби, оскільки вони дозволяють швидко наносити шари та ефективно коригувати деталі. Крім того, для створення текстур та додавання деталей використовувалися різноманітні цифрові інструменти.

Наступний етап – це початок роботи над твором. Авторка почала з контурних малюнків, які допомогли визначити композицію та основні елементи образів. Поступово вона додавала шар за шаром кольори за допомогою цифрових інструментів, розробляючи деталі та надаючи образам глибину та виразність. Велика увага приділялася кольорам та освітленню, щоб передати емоційний зміст сцени.

Під час роботи над твором авторка також активно використовувала різноманітні техніки, такі як шарування кольорів, мазки, лінії та точкові акценти, щоб додати реалістичності та виразності образам. Останнім етапом була остаточна перевірка всіх деталей та фінальні штрихи, що додали образу завершеності та глибини[19].

У результаті весь процес створення цифрового живописного твору "Очікування" був заповнений творчою напругою, пошуком ідеального сполучення кольорів та текстур, а також глибоким розумінням символіки і емоційного змісту образів. Кінцевий результат – це витончена композиція, яка зберігає в собі емоційну силу та символічне навантаження, відображаючи глибину української культури та національну ідентичність.

ВИСНОВКИ

У сучасному світі цифрове мистецтво стає все більш важливим засобом творчого вираження, особливо в контексті швидко розвиваючих технологій. Зокрема, цифровий живопис відкриває нові можливості для художників, дозволяючи їм експериментувати з різними стилями, кольорами та текстурами. В Україні, яка переживає складний період у своїй історії, цифрове мистецтво може мати особливе значення. Воно може слугувати не лише засобом творчого

вираження, але й формою національної єдності та опору. Цифровий живопис може стати платформою для вираження глибоких емоцій, а також сприяти позитивним змінам у суспільстві, відображаючи голоси людей та їхні погляди на події, що відбуваються. Його можливості дозволяють створювати вражаючі твори мистецтва, які не лише вражають глядачів, але й відображають дух та енергію сучасного життя в Україні.

Продовження цієї творчої роботи в мистецтві цифрового живопису відкриває шлях до нових можливостей використання технологій у творчому процесі. Українські митці можуть використовувати цифрові інструменти, щоб виражати свої думки, почуття та ідеї шляхом створення вражаючих та відчутних образів, які відобразять дух нації та сприятимуть укріпленню національного самосприйняття.

Загальновизнане значення цифрового мистецтва полягає в його доступності та масовості. Відтак, воно стає не лише мовою вираження індивідуальних творчих концепцій, але й засобом спілкування зі світом, навіть у найважчі часи. Цифровий живопис відкриває шлях для вираження емоцій, думок та ідеалів, що є важливими для будь-якого суспільства, особливо в періоди випробувань та кризи.

Таким чином, через роботу "Очікування" та інші твори цифрового мистецтва, українські художники мають можливість виразити свої погляди та почуття, зберігаючи при цьому ідентичність та культурну спадщину. Це важливий крок у розвитку сучасного мистецтва та зміцненні духовних цінностей українського народу.

У контексті педагогіки цифрове мистецтво відіграє значну роль у розвитку творчих здібностей та критичного мислення учнів. Воно надає можливість молодому поколінню вивчати та експериментувати з новими технологіями, розвивати навички візуального мислення та реалізовувати свої творчі задуми. Педагоги можуть використовувати цифрове мистецтво як інструмент для навчання, сприяючи розвитку креативності та самовираження учнів.

Враховуючи важливість цифрового мистецтва у сучасному світі, особливо в періоди випробувань та кризи, педагоги мають можливість впроваджувати інноваційні підходи до навчання, акцентуючи увагу на цифрових технологіях та їхньому впливі на суспільство. Такий підхід сприяє не лише розвитку мистецьких навичок, але й підготовці учнів до життя у цифровій епохі, де вміння працювати з технологіями стає все більш важливим аспектом успішної соціальної адаптації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Берн Д. Цифрове освітлення та візуалізація / пер. с англ. и ред. І. В. Берштейна. ; Київ : Вільямс, 2003. 329 с.
2. Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби

навчання, 2017. Том 61. №5. С. 1-14. URL: <file:///C:/Users/%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C/Downloads/admin,+1744-7501-1-CE.pdf> (Дата звернення 15.04.2024.)

3. Графіка. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0> (Дата звернення 19.04.2024.)

4. Діджитал. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Диджитал> (Дата звернення 07.03.2024.)

5. Загальна характеристика видів мистецтва: стаття. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10555/> (Дата звернення 05.03.2024.)

6. Іленков А. Термінологія та її роль у представленні знань. Вісник національного університету «Львівська політехніка». Термінологія. Львів, 2008. № 620. С. 24-29. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky/visnyk-no-620-2008/terminologiya-ta-yiyi-rol-u-predstavlenni-znan> (Дата звернення 05.03.2023.)

7. Колесник Н. Є., Піддубна О. М. Художньо-педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи засобами образотворчого мистецтва : монографія. Житомир : Полісся, 2017. 244 с.

8. Мірошникова А. Життя українського мистецтва в межах віртуального простору. Образотворче мистецтво. Київ, 2008. № 1. С. 123-125. URL: <https://referatss.com.ua/work/virtualna-realnist-v-suchasnomu-mistectvi/> (Дата звернення 22.04.2024.)

9. Мотко М. Хочеш стати цифровим художником? Із чого почати. freelancehunt.com . URL: <https://freelancehunt.com/blog/khochiesh-stati-tsifrovim-khudozhnikom-z-chogho-rochati/> (Дата звернення 02.04.2024.)

10. Сотська Г. І., Шмельова Т.В. Словник мистецьких термінів. Херсон : Видавництво «Стар», 2016. 52 с.

11. Сухорукова Л. А. Засоби художньої виразності в мультимедійному дизайні (на прикладі музичного кліпу з елементами 3D- анімації): автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.07 «Дизайн» ХДАДМ. Харків, 2015. 282 с.
12. Термінологічна база. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Термінологічна_база (Дата звернення 05.03.2024.)
13. Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти. Зб. мат. VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 27 квітня 2022 р. / ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»; гол. ред. І.В. Продан ; упоряд. Г.С. Богучарська ; техн. ред. В.М. Кардашов. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2022. 158 с.
14. Чепмен Н., Чепмен Д. Цифрові графічні інструменти / пер. з англ. та ред. Е. Л. Полонська.; Київ: Діалектика, 2006. 647 с.
15. Шнієр М. Тлумачний словник комп'ютерних технологій. Київ : Діа Софт, 2000. 720 с.
16. Яланська М. 5 основних типів зображень у веб інтерфейсах. design4users. URL: <https://design4users.com/uk/typy-zobrazhen-u-web-interfejsah/> (Дата звернення 15.04.2024.)
17. Labaco, Ronald T. (Ed.) Digital Arts: An Introduction to New Media. New York: McGraw-Hill, 2009. 350 p.
18. Bolter, Jay David, and Richard Grusin. Remediation: Understanding New Media. Cambridge, MA: The MIT Press, 2000. 336 p.
19. Couch, Chris. Digital Painting Techniques: Practical Techniques of Digital Art Masters. Focal Press, 2015. 352 p.
20. Sassoon, Adrian. Digital Painting for the Complete Beginner. Packt Publishing, 2017. 358 p.
21. Gershenfeld, Neil. Fab: The Coming Revolution on Your Desktop--From Personal Computers to Personal Fabrication. New York: Basic Books, 2005. 288 p.
22. Hansen, Mark B.N. New Philosophy for New Media. Cambridge, MA: The MIT Press, 2004. 280 p.

23. Rheingold, Howard. *Smart Mobs: The Next Social Revolution*. Cambridge, MA: Basic Books, 2002. 288 p.
24. Kirschenbaum, Matthew G. *Mechanisms: New Media and the Forensic Imagination*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2008. 370 p.
25. Manovich, Lev. *The Language of New Media*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2001. 384 p.
26. Lev, Manovich. *Software Takes Command*. New York: Bloomsbury Academic, 2013. 352 p.
27. Lunenfeld, Peter. *The Digital Dialectic: New Essays on New Media*. Cambridge, MA: The MIT Press, 2000. 316 p.
28. Rush, Michael. *New Media in Late 20th-Century Art*. London: Thames & Hudson, 1999. 224 p.
- Gere, Charlie. *Digital Culture*. London: Reaktion Books, 2008. 256 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис.1.1-2.

Приклад

цифрового мистецтва

Рис.1.3. Види графічних планшетів

Сандро Боттичеллі «Народження Венери»

Тетяна Яблонська «Весілля»

Микола Пимоненко «Ворожіння»

Рис. 1.4-6. Приклади сюжетно-тематичної композиції

Педро Конти 3D арт

Паула Карвахаль, растрова графіка

Роксолана Микитка, векторна графіка

Рис.1.7-9. Приклади діджитал робіт в різних

редакторах

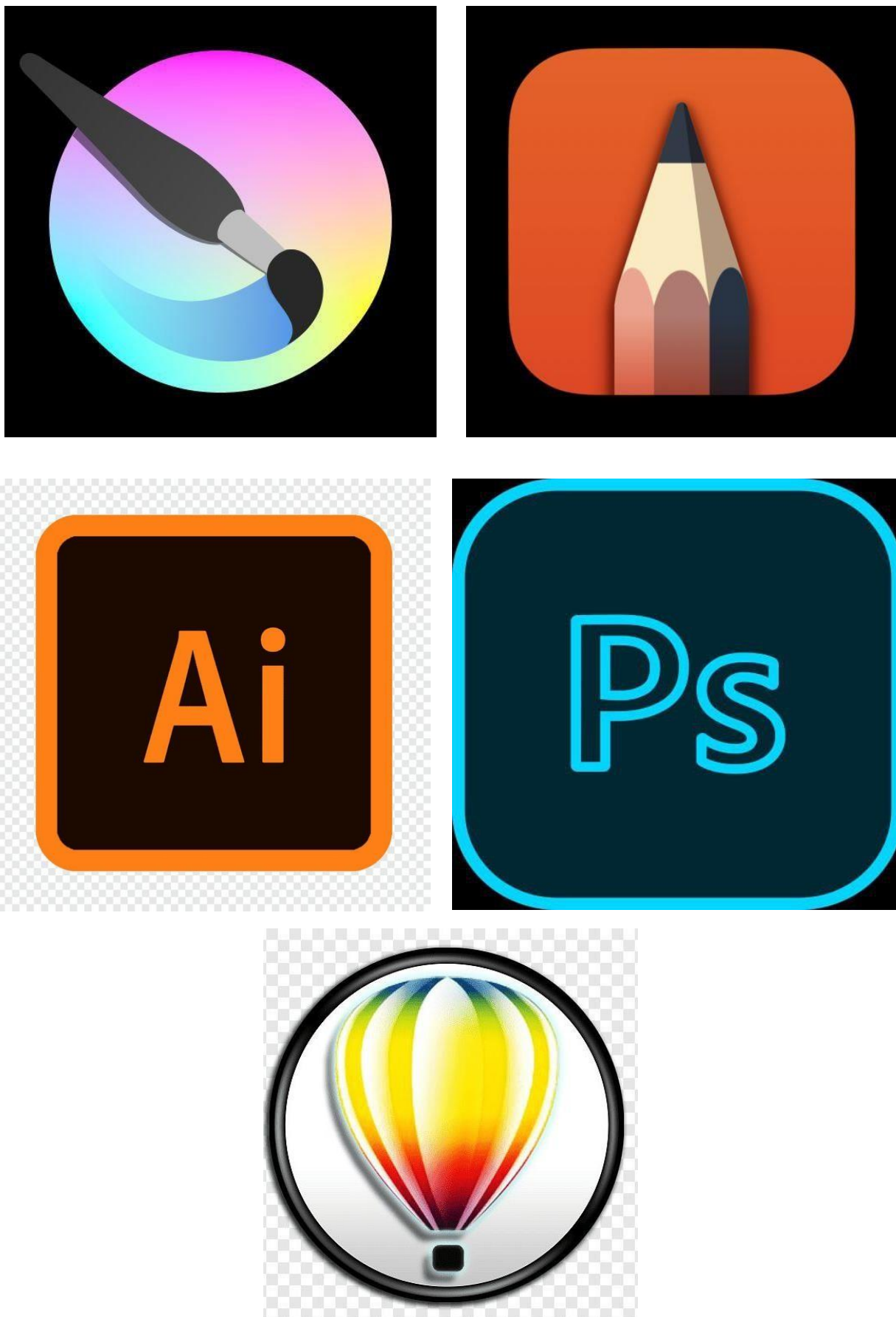

Рис.1.10. Іконки програм для створення цифрового продукту

Наоко Такеуті, манга «Сейлор Мун»

Стів Міллс, фотореалізм «Скляні кульки на мраморі»

Паула Карвахаль, комікси

Рис.1.11-14. Приклади манг, коміксів, фотореалізма

Марек Оконь, ілюстрація до гри

Рис.1.15. Приклади ілюстрацій до гри та розробка персонажів

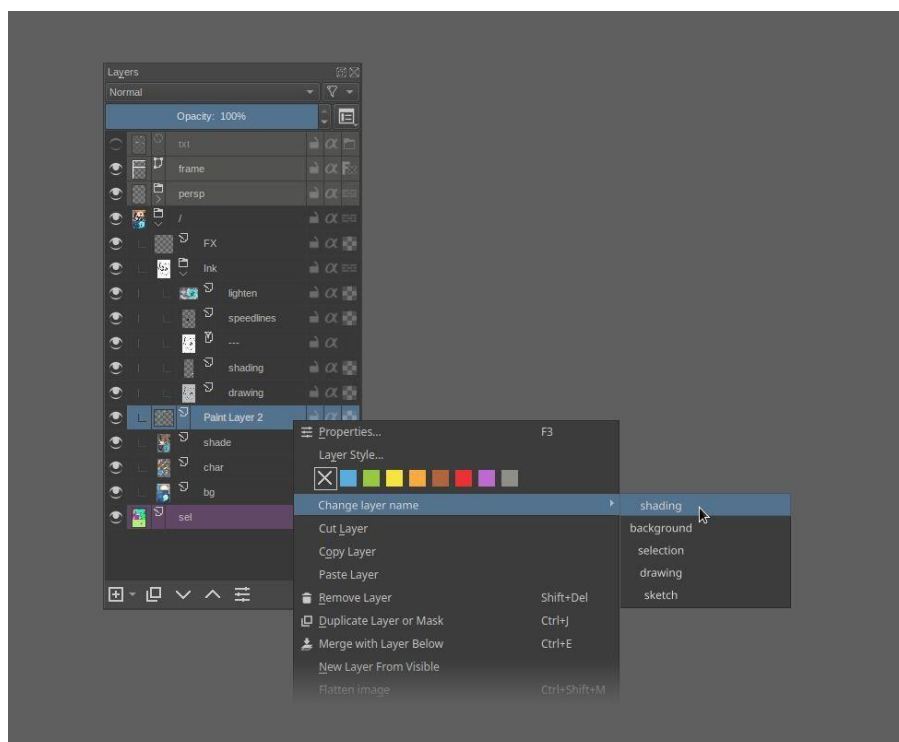
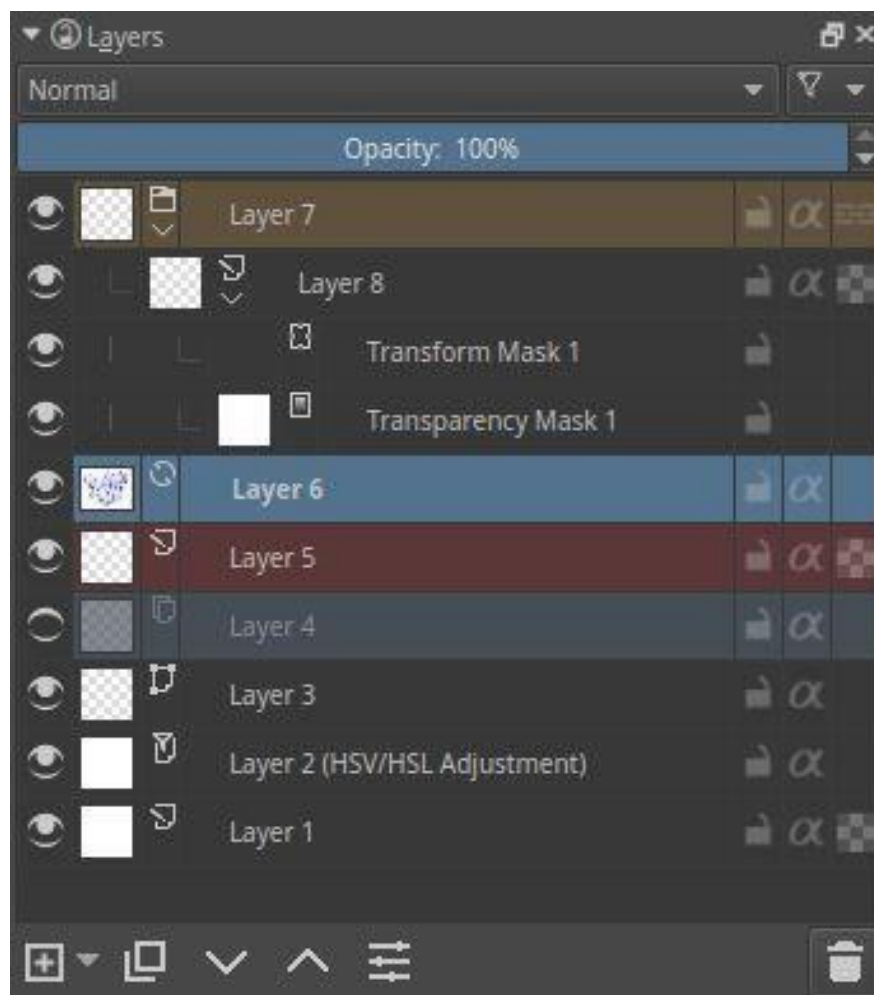

Рис.1.16. Наочність роботи з «шарами» в додатку Krita

Рис.1.17. Векторна графіка

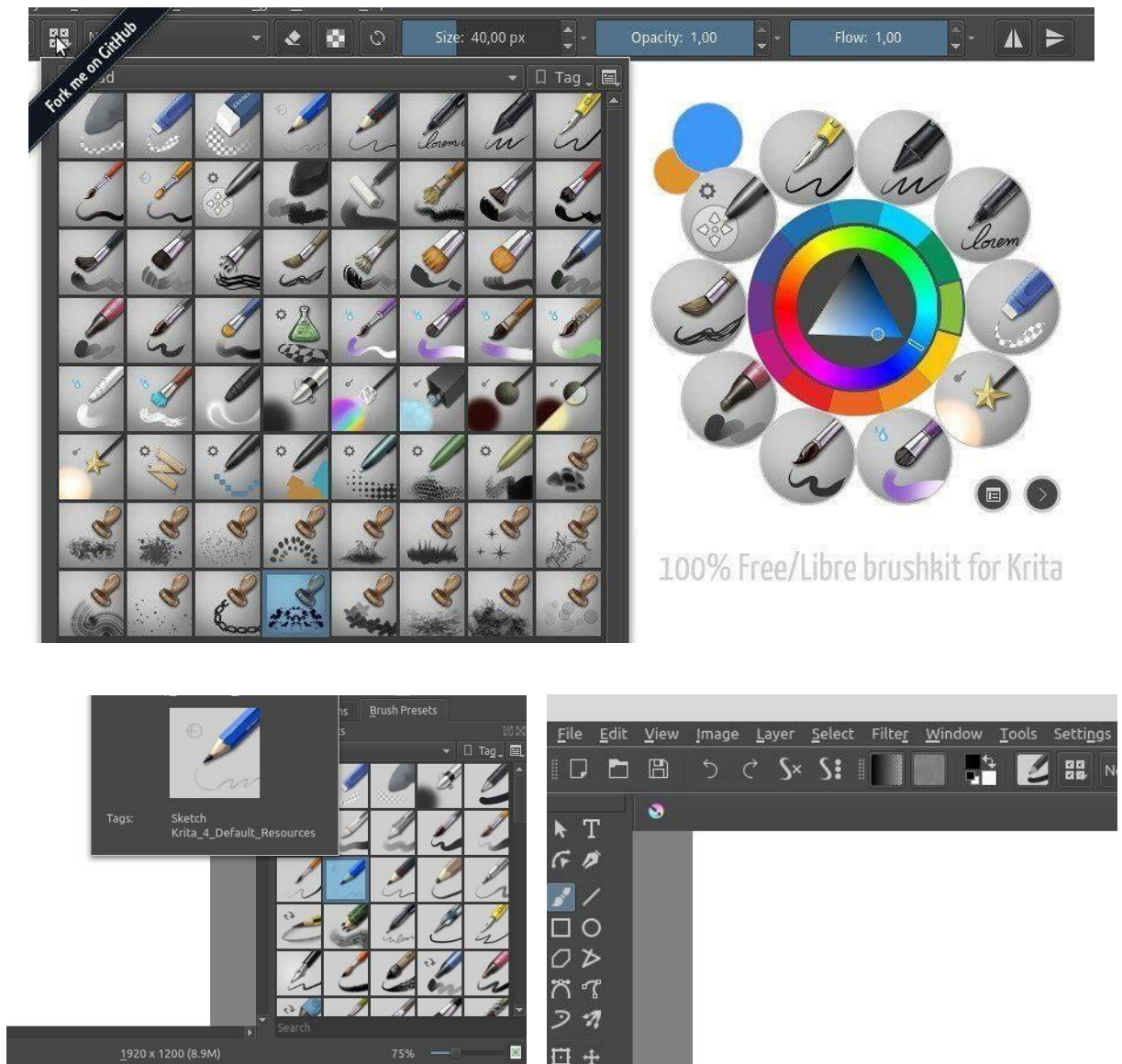

Рис.1.18. Наочність різноманітних інструментів в додатку Krita

Рис.1.19. Види форматів файлів

Додаток Б

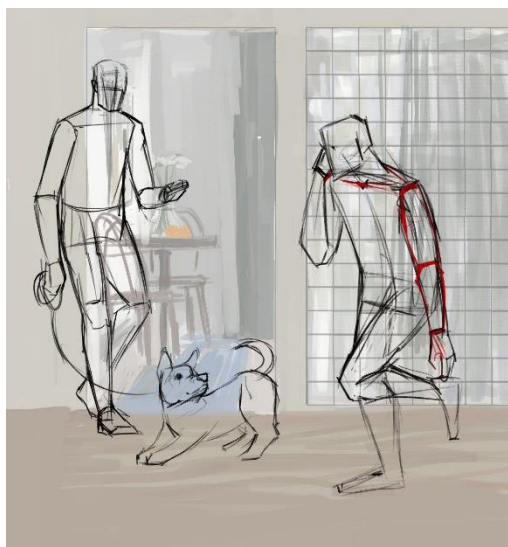

Рис.2.1-4. «Пошукові начерки»

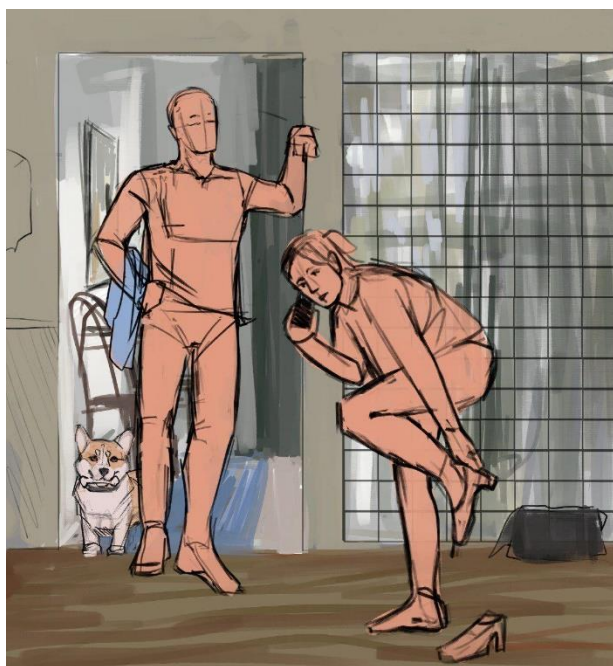

Рис.2.5-6. Тонові пошуки

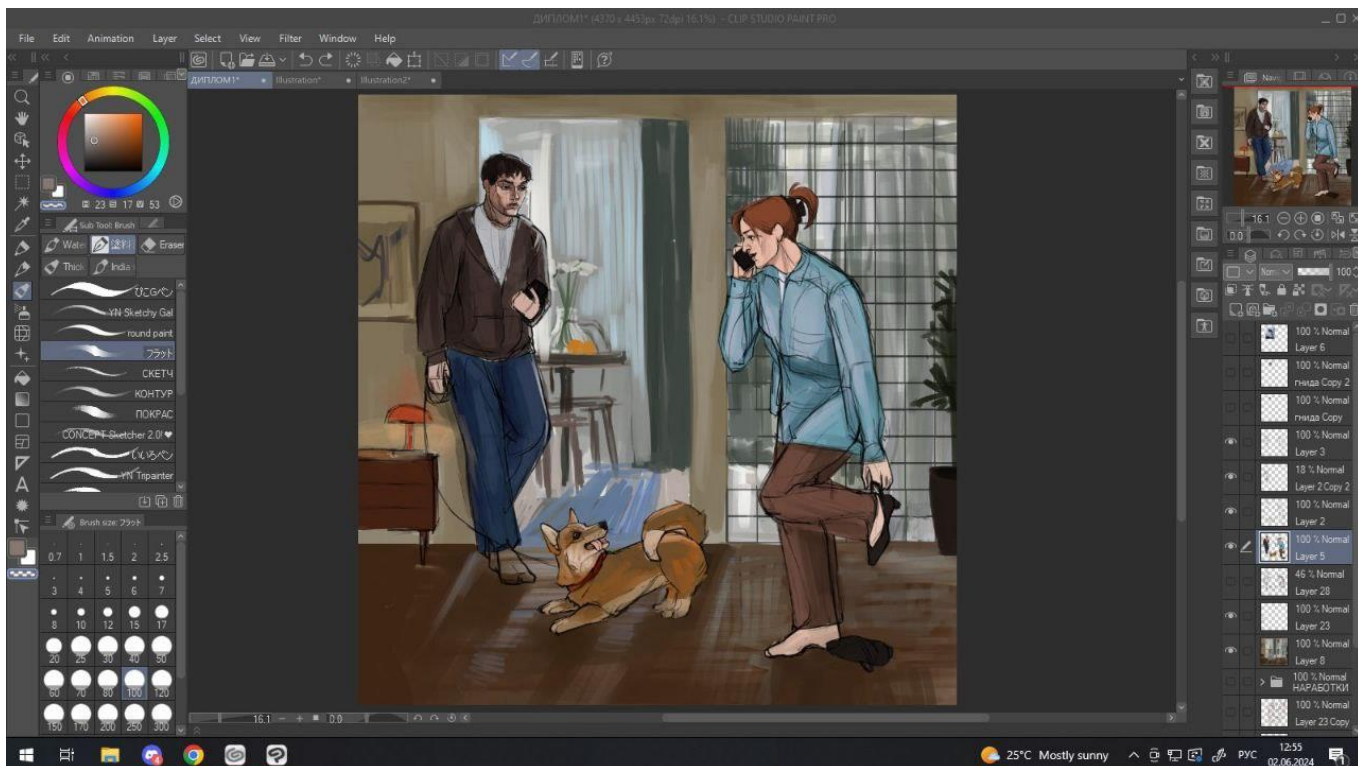

Рис.2.7 Варіант пошуків одягу

Рис.2.8. Пошуки середовище

Рис.2.9 Завершальный этап работы

Рис.2.10. Кваліфікаційна робота «Очікування»